

Forfatter: Brandes, Edvard

Titel: Udrag fra Holberg og hans Scene

Citation: Brandes, Edvard: "Holberg og hans Scene", i Brandes, Edvard: *Holberg og hans Scene*, Gyldendal, 1898, s. 252. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandesed_03-shoot-idm140324073942336/facsimile.pdf (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Holberg og hans Scene

Gulvtæpper til Laura; enhver ung Kone følte, at saadan skulde en ret Ægtemand bære sig ad for at vinde sin Hustrus Hjærte. Desuden spillede Aksel af Vilhelm Wiehe, som da fejrede sine største Triumfer ved sin fuldttonende, bløde Stemme, og som hele Publikum troede paa, naar han fremstillede den unge Mands Begavelse.

Hans Laura var Fru Hilmer, instrueret af Fru Heiberg, som havde gjort Bod for sin Mands Uforudseenhed ved at sætte *De Nygifte* i Scene med kvindelig Omhu. Rimeligvis har Instruksen været udmærket: en vis tiltrækkende Skyhed, en tilsløret Varme viste sig meget nydeligt hos Lauras Fremstillende. Vist er det, at Laura klædte Fru Hilmer (hvis Ydre ikke egnede sig særdeles for de unge Elskerinder) saaledes som ingen Rolle senere har gjort. Straks fra hendes anden Debut — Clara i *Tycho Brahes Ungdom* — maatte det staa klart, at hendes Fremstilling ganske manglede den Poesi, som visse Roller daarligt kan undvære. Og da dette efter adskillige Aars Forløb blev Fru Hilmer selv indlysende, slog hun sig paa saadanne Roller, hvis Karaktermærke netop var det Upoetiske eller Satiren over det Upoetiske.

Rimeligvis har denne Selverkendelse kostet mange bitre Timer, imedens man etablerede hende som fast Elskerinde i de dengang noget negligerede Vaudeviller. Man lod Fru Hilmer i lang

Tid spille Leonora i Holbergs Komedier, indtil hun i 1874 fik Pernille i *Det lykkelige Skibbrud* efter at have nydt godt af Phisters redebonne Instruktion. Siden da har hun udført en Mængde holbergske Perniller, senest Marthe i *Jean de France*. Til Publikums store Tilfredshed. Hun har været sikker i disse Roller, kendt de traditionelle Betoninger, opretholdt den noget tørre Stil, hvori Phister indsnævrede det Holbergske Tjenerpar. Men hendes Fremstilling har savnet den Poesi, som selv en Pernille kan fordre — det gratiøse Skælmeri og den ungdommelige Kækhed. En enkelt Ekskursion ind paa Holbergs Gammelkoneroller er derimod lykkedes hende fortræffeligt, nemlig hendes Karen Giftekniv i *Den lykkelige Brudgom*, hvor hun optræder som en gammel Pulverheks af den lumskeste Slags.

Med Rette havde der da været Tale om at give dette Stykke ved hendes Jubilæum. Istedetfor har man sat anden Akt af *Genboerne*, hvis komiske unge Pige hun ikke magter. Derimod er *Et Eventyr i Rosenborg Have* et skønsomt Valg, thi Fru Hilmer's Madam Sommer er en ganske fortrinlig Præstation, hendes allerbedste. Hun overtræffer her alle Forgængerinder; saa bredt og sikkert, saa fuld af Lune og »poetisk» er hendes Spil her, hvor hun blot skal fremstille den stakels gamle Jordemoder.